

LEZIONE NONA

SE FOSSI RICCO, FAREI UN GIRO DEL MONDO

LEZIONE NONA

Un viaggio in treno ☹☹

- Carello   Aranciata, birra, acqua minerale, cestini da viaggio.
- Mariotti   Ce l'hai il posto?
- Tullio   No, non ho avuto il tempo di prenotare, ma non ti preoccupare!
Salgo su una vettura qualsiasi di seconda classe. Di solito sono
abbastanza fortunato, mi è capitato diverse volte di avere uno
scompartimento tutto per me.
- Mariotti   Mmm, oggi però no, perché questo è pieno zeppo. Comunque,
buon viaggio, salutami tutti, chissà se mi tocca fare un viaggetto
d'affari in Piemonte quest'autunno.
- Tullio   Vienimi a trovare! A condizione che porti la Claudia.
- Mariotti   Mi pare che non ci sia niente da fare. Claudia ha preso una bella
cotta per Giorgio.
- Tullio   Mah, non si sa mai, potrebbe cambiare idea.
- L'altoparlante   *Attenzione, è in partenza sul binario 4 il treno espresso per Torino.*
- Tullio   Grazie di tutto, ciao.
- Tullio   Permesso, permesso, scusi c'è posto qui?
- Uomo 1   No, mi dispiace, è tutto occupato.
- Tullio   Signora, è libero quel posto lì?
- Donna   Non lo so, c'era un altro signore.
- Uomo 2   Credo di sì, quel signore è sceso. Si accomodi pure. Le da fastidio
se apriamo un po'? Non ne posso più, qui si muore veramente dal
caldo.

• Vocabolario

- affare, l' / *de zaak*
a condizione che / *op voorwaarde dat*
accomodarsi / *plaats nemen, gaan zitten*
binario, il / *het het spoor*
capitare / *overkomen*
cestino, il / *het mandje*
chissà / *wie weet*
classe, la / *de klas*
comunque / *nou ja, hoe dan ook*
dare fastidio a qualcuno / *iemand hinderen*

essere in partenza / *(bijna) vertrekken*
 fortunato / *geluksvogel*
 non poterne più / *het niet meer withouden*
 permesso / *toegestaan* (dit zeg je als je ergens langs wilt en iets of iemand staat in de weg)
 occupato / *bezet*
 pieno zeppo / *propvol*
 prendere una cotta / *smoorverliefd worden*
 prenotare / *reserveren*
 qualsiasi / *willekeurig*
 scompartimento, lo / *coupé, de*
 toccare / *te beurt vallen*
 vettura, la / *het rijtuig*

Gebiedende wijs beleefdheidsvorm

De vormen van de gebiedende wijs beleefdheidsvorm zijn gelijk aan die van de conjunctief. Er is een enkelvouds- en een meervoudsvorm.

Van de regelmatige werkwoorden ziet de gebiedende beleefdheidsvorm er dus zo uit:

parl are	tem ere	dorm ire	cap ire
parl i parl ino	tem a tem ano	dorm a dorm ano	cap isca cap iscano

Risponda subito per favore!

Antwoordt u meteen alstublieft!

Parlino un po' più lentamente!

Spreekt u (meervoud) wat langzamer!

Een aantal vormen van de tegenwoordige tijd van de conjunctief zijn onregelmatig. Ze zijn al eerder ter sprake gekomen. Van deze werkwoorden is de gebiedende wijs beleefdheidsvorm dus ook onregelmatig. Hieronder volgen nogmaals de belangrijkste.

Andare	vada, vadano
Avere	abbia, abbiano
Bere	beva, bevano
Dare	dia, diano
Dire	dica, dicano
Dovere	debba, debbano
Essere	sia, siano
Fare	faccia, facciamo
Piacere	piaccia, piacciano
Potere	possa, possano
Rimanere	rimanga, rimangano
Salire	salga, salgano
Sapere	sappia, sappiano
Stare	stia, stiano
Tenere	tenga, tengano
Uscire	esca, escano
Venire	venga, vengano
Volere	voglia, vogliano

Er zijn een aantal beleefdheidsvormen van de gebiedende wijs, die zo vaak voorkomen, dat ze haast als uitdrukking gevoeld worden.

Mi dica, signora!
Zegt u (het) me, mevrouw!
 Si figuri!
Stelt u zich voor!

Oefening 1 ☉☉

*Non prendo un taxi, prendo l'autobus.
 Ma prenda un taxi, signora!*

1. Non faccio il viaggio in treno, faccio l'autostop.
 ...
2. Non scrivo una lettera, scrivo un bigliettino.
 ...
3. Non vado direttamente alla stazione, vado prima in ufficio.
 ...
4. Non prendo il tram, prendo la macchina.
 ...

5. Non vengo stasera, vengo domani mattina.
...

Oefening 2 ☉☉

Lì volti a sinistra e vada dritto per un bel po'.

Vorrei richiamare stasera.

Va bene, richiami pure stasera!

1. Vorrei restare in albergo.
...
2. Vorrei pagare subito.
...
3. Vorrei cominciare lunedì prossimo.
...
4. Vorrei preparare una bistecca.
...
5. Vorrei tornare indietro. [indietro = terug]
...

Oefening 3 ☉☉

Perché vai così veloce? C'è dietro la polizia.

Non andare così veloce!

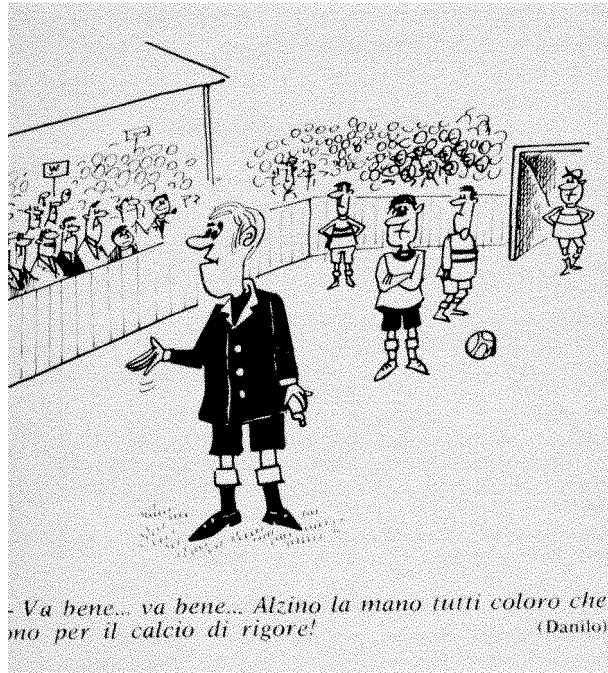
Perché vuoi metterti la camicia blu? Ti sta meglio quella gialla.

Non ti mettere la camicia blu!

1. Perché vuoi prendermi in giro? Mica sono nata ieri. [prendere in giro = voor de gek houden]
...
2. Perché corri come un pazzo? C'è troppo traffico.
...
3. Perché paghi il biglietto? Pago io.
...
4. Perché apri la porta? Fa freddo.
...
5. Perché vuoi dargli ragione? Non è giusto.
...

6. Perché dormi? Fuori c'è il sole.

...

7. Perché vuoi dirmi tutto questo. Lo so già.

...

8. Perché scendi a Piazza del Duomo? Non ti conviene proprio.

...

Oefening 4 ☹☹

Paola si lava i piedi.

Paola si è lavata i piedi.

Claudia e Giorgio si mettono il costume.

Claudia e Giorgio si sono messi il costume

1. Claudia si bagna i capelli.

...

2. Vittorio non si tuffa.

...

3. Paola e Marta non si preoccupano.

...

4. Giorgio si mette i blue jeans.

...

5. Paola ed Angelo si buttano in acqua.

...

6. Gli autobus si fermano nella piazza.

...

Hypothetische zinnen

In de meeste grammatica's onderscheidt men drie types voorwaardelijke (hypothetische) zinnen.

[a.] reëel

[b.] mogelijk

[c.] irreëel

Bijvoorbeeld:

[a.]

Se non ti senti bene, devi rimanere a casa.

Als je je niet goed voelt, moet je thuis blijven.

Se domani farà bel tempo, andremo a Roma.

Als het morgen mooi weer is/zal zijn, gaan we/zullen we naar Rome gaan.

[b.]

Se avessi una casa più grande, potreste stare da me.

Als ik een groter huis had, zouden jullie bij mij kunnen logeren.

Se ci fosse il sole, tutto sarebbe più allegro.

Als de zon er was, zou alles veel vrolijker zijn.

[c.]

Se avessi avuto tempo, ti avrei telefonato senz'altro.

Als ik tijd gehad had, zou ik je zeker gebeld hebben.

Se lui avesse vinto, gli avrebbero dato un premio.

Als hij gewonnen had, zouden ze hem een prijs gegeven hebben.

Als men vertaalt naar het Italiaans, leveren zinnen van het type **a** voor Nederlanders in het algemeen geen problemen op. Men kan hier ofwel de

tegenwoordige ofwel de toekomstige tijd gebruiken. Bij type **b** en **c** ligt het gecompliceerder. Niet altijd is het onderscheid tussen type **b** en **c** even duidelijk. Voor het gebruik doet het er in feite niet zo veel toe of iets mogelijk of niet mogelijk/irreëel is. Wat echter wel belangrijk is om je te realiseren, is het volgende.

Dit soort zinnen bestaan uit een hoofdzin en een bijzin. De voorwaarde wordt uitgedrukt in de bijzin, en in de hoofdzin staat wat er gebeurt c.q. zou gebeuren als aan de voorwaarde, in de bijzin uitgedrukt, wordt voldaan. Bij type **b** en **c** moet je als richtlijn aanhouden dat in het voorwaardelijk gedeelte (dat is dus in de bijzin) een verleden tijd van de conjunctief gebruikt wordt en in het andere gedeelte (dat is dus de hoofdzin) de verleden tijd van de toekomstige tijd, oftewel de condizionale.

Oefening 5

Vertaal in het Nederlands:

1. Se tu avessi chiuso la porta, non avrebbero rubato la mia macchina fotografica.
...
2. Te lo avrei detto senz'altro, se lo avessi saputo prima.
...
3. Lo avremmo visto, se fossimo rimasti fino alla fine.
...
4. Se potessi scegliere di essere un mezzo di trasporto, sarei una barca a vela. [barca a vela = zeilboot]
...
5. Se si scambiassero le loro impressioni, sarei meno preoccupato.
...

6. Se cerca di abbracciarmi un'altra volta, mi metto a gridare.
...

Oefening 6

Zet om net zoals in het voorbeeld.

Se sai il numero, possiamo telefonargli ora.

Se sapessi il numero, potremmo telefonargli.

1. Se ci preoccupiamo un po' meno, tutto va bene.
...
2. Se Carla vuole, lui la sposa.
...

3. Potete prendere il treno delle tre, se volete.
...
4. Partiamo subito, se sei pronto.
...
5. Se posso, lo faccio volentieri.
...
6. Mi farà molto piacere, se accetta.
...
7. Se metti il codice postale, la lettera non torna indietro. [il codice postale = de postcode]
...

Oefening 7

Het achtervoegsel *x+oso* drukt of uit: *dat x heeft*, *vol van x*, of *dat x produceert*. Wat is de betekenis van de volgende bijvoeglijke naamwoorden:

nuvoloso/ ...
religioso/ ...
superstizioso/ ...
noioso/ ...
pauroso/ ...
numeroso/ ...
spiritoso/ ...
avventuroso/ ...
appetitoso/ ...
caloroso/ ...

Oefening 8

Zet om net zoals in het voorbeeld.

Se cominci subito, finisci prima di mezzogiorno.

Se cominciassi subito, finiresti prima di mezzogiorno.

1. Se non riuscite a convincerlo, dovete trovare un'altra soluzione.
...
2. Se sei un attore famoso, hai bisogno di un guardaspalle.
...
3. Se mi presti la macchina, posso andare a prendere Marta.
...
4. Se fa bel tempo, andiamo a fare un picnic.
...

5. Se ha un pianoforte, possiamo andare da lui per la ripetizione.
...
6. Se ha tempo, va a trovare i suoi amici.
...

• **Vocabolario sistematico: passatempo:**

guardare la tv / *televisie kijken*

ascoltare musica / *naar muziek luisteren*

suonare la chitarra, il violino, il pianoforte *gitaar, viool, piano spelen*

curare le piante / *de planten verzorgen*

fare giardinaggio / *in de tuin werken*

fare fotografie / *fotograferen*

fare passeggiate / *wandelingen maken*

cucinare / *koken*

andare a teatro, al cinema / *naar toneel, de film gaan*

andare al mare / *naar het strand (eigenlijk: zee) gaan*

andare al ristorante / *uit eten gaan*

nuotare / *zwemmen*

fare ginnastica / *gymnastiek doen*

giocare a calcio, a tennis, a pallavolo / *voetballen, tennissen, handballen*

fare pattinaggio / *schaatsen*

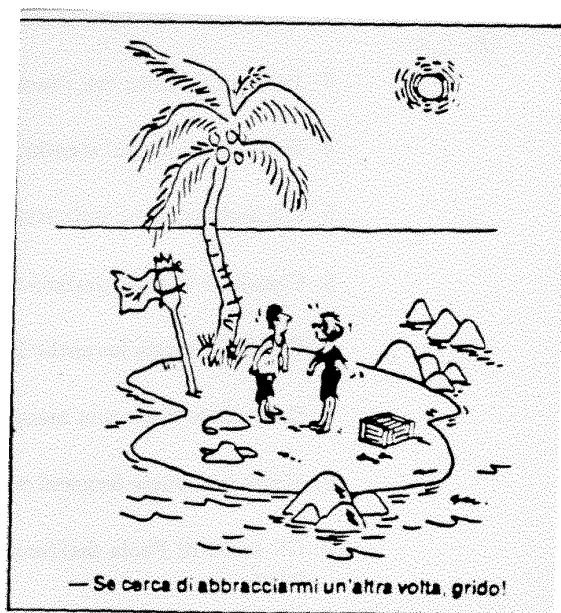
Oefening 9

Schrijf een stukje (een halve pagina), dat begint met:

Se fossi un regista cinematografico, farei un film su ...

Oefening 10 ☉☉

Dictee: *Tullio e Mariotti ... sia dal sud che dal nord.*

Oefening 11

Vertaal in het Italiaans.

1. Als u het haar nu niet vertelt, ben ik bang dat ze het van iemand anders hoort. Vertelt u het haar!
2. Verona is de stad waar mijn ouders elkaar hebben leren kennen, maar ik ben er nog nooit geweest.
3. Als we geen tijd hebben om boodschappen te doen, kunnen we bij de pizzeria op de hoek gaan eten.
4. Als het een eenvoudig ding was, zou ik het je zeggen, maar ik weet het ook niet precies.
5. Ik geloof niet dat ik hen begrepen heb. [vertaal: hen begrepen te hebben]
6. Als je oma in 1900 geboren was, zou ze nu zeker overleden zijn.
7. Wat zouden jullie doen als jullie een grote tuin hadden?
8. Als u nog een keer probeert om mij te omhelzen, begin ik te gillen.
9. De post had niet goed gewerkt en de brief was niet op tijd aangekomen. Dat zijn helaas dingen die in Italië kunnen gebeuren.

10. Ze waren ook naar hun werk gegaan als ze ziek geweest waren. De hele groep rekende op hen.

11. De discotheek is een plaats waar het gemakkelijk is nieuwe mensen te leren kennen.
12. Als we niet zo moe geweest waren, zouden we beslist gekomen zijn.
13. Zegt u me alstublieft om hoe laat uw vliegtuig aankomt, dan zal ik u op komen halen.
14. Waarom zou Claudia niet van gedachten kunnen veranderen? Ik weet dat ze nu smoorverliefd is op Giorgio, maar wie weet hoe de situatie over een jaar zal zijn.
15. Als ze lang blond haar had gehad, zou het onmogelijk geweest zijn haar de rol van Anne Frank te geven.

CANZONE

Lied op cd van Andrea Bocelli: Macchine da guerra

Macchine da guerra

Se fosse una cosa semplice, io te la direi,
ma c'è una confusione dentro
e qui attorno a me
tu preferisci evitare
e forse la colpa non è tua
Potrei tentare un'altra volta [tentare = probieren]
ma non sono io che devi sentire
A piedi nudi camminiamo
sui vetri rotti e poi
con mani sporche ci tocchiamo
ci feriamo fra di noi
tutti i segnali sono guasti
pallidi spenti nel buio
Potrei tentare un'altra volta
ma non sono io che devi sentire
Ascolta il tuo cuore se batte
guarda dove corri e fermati
ascolta il dolore del mondo
siamo persi per la via
orfani di vita
macchine da guerra, ma perché?
Non c'è più tempo per guardare
una stella sopra noi
è tutto prepagato, stampato
e accreditato a noi,
ma come fai a non accorgerti,
fregartene, andare via
con passi falsi di felicità
ma il sangue è anche tuo
Ascolta il tuo cuore se batte
guarda dove corri e fermati
ascolta il dolore del mondo
siamo persi per la via
orfani di vita
macchine da guerra, ma perché?

Andrea Bocelli,
Polygram Italia.